

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelma
Károly* könyvkereskedő
vállalván magára, az előfizet-
ések, nyilvántartási és hirdetési
díjak és a lap szétküldésére
vonatköző felszólítások ide
intézendők.

A vármegye közgyűlése és az alispán választás.

Mióta jogait megnyirbálták, úgy látszott, hogy a vármegyei közgyűlések iránt mindig kevés volt az érdeklődés a törvényhatósági bizottság tagjai részéről. Mivel azonban a lefoly alkotmányos nemzeti küzdelem alkalmával a vármegyék voltak azok a védbástyák, ahonnan visszavertük a zsarnoki önkény darva támadásait, ismét fontos szerepet játszanak a vármegyék.

Megmutattuk, hogy elég erősek még a vármegyei önkormányzatok ma is arra, hogy az abszolutizmusnak ellentálljanak.

Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának különösen fontos napja volt november hó negyediké, amikor az alispáni állást kellett betölteni.

A magyar nemzet mindenkor féltékeny volt őseitől öröklött szabadságára, amelyért annyi vért és életet áldozott a százados küzdelmek alatt. És ha nem lettek volna minden időben kiváló vezéreink s nem lett volna a vármegyei önkormányzatokban az ellenállási erő, — sikerült volna megsemmisíteni bennünket s beolvastani hazánkat az *ausztriai öszszbirodalomba!*

Ez azonban sohasem sikerült! Amikor a török és német kölcsönösen pusztította hazánkat s fajunkat, akkor sem tudták a lelket kiölni nemzetünkben, mert az mindenkor felépült; pedig hány sebet ütöttek rajta!..

Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága, okulva a multak szomorú tapasztalatain, — egyértelműleg arra törekedett, hogy a vármegye alispáni székébe olyan férfit ültessen, akinek multja kétségtelen biztosítékot nyújt arra nézve, hogy egy ujjában bekövetkező szomorú időszakban, zászlóvivője legyen hazafias vármegyének.

A Sárközy Béla halálával megüresedett alispáni állásra, a vármegye egyhangú bizalma Kacskovics Lajos csurgói főszolgabíró felé fordult, akit ellenjelölt nélkül ültettek az alispáni székbe.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbiakban számolunk be.

Ünnepi színt öltött városunk november hó negyedikén. A törvényhatósági bizottság tagjai rendkívül nagy számban jelentek meg a közgyűlésen, még a karzat is tele volt érdeklődő közönséggel.

Kapotsfy Jenő főispán délelőtt kilenc órakor nyitotta meg a közgyűlést, melynek első tárgya az alispáni évnegyedes jelentés volt, a melyhez Széchényi Aladár gr. szólott, örömeinek adva kifejezést a felett, hogy a veszedelmesnek látszó amerikai kivándorlás nemcsak szűnőben van, hanem a kivándorolt honfitársak keserűen csalódva, seregesen jönnek vissza az elhagyott hazába. *Meggyőződése volt — úgy mond — mindig, hogy a kivándorlás lázat nem a magyar kormány, hanem az amerikai egyesült államok kormánya fogja megszüntetni, amely szigorú intézkedéseket tett a neki is már terhessé vált bevándorlás ellen.* Gondoskodnunk kell azonban arról, hogy a visszatérők megélhetését itthon biztosítsuk!

Nagyobb veszedelem fenyegeti mégis Somogyvármegyét az „Egyke” terjedése miatt, — miért is Széchényi Aladár gróf indítványára elhatároztatott, hogy a vármegyei főjegyző megbizatik, hogy az Egyke elleni intézkedések vezetésére a körjegyzőségekben egyes lelkes hazafiakat kérjen föl.

Majd Berzsenyi Gerő dr. szólalt föl s hazafias lelkű beszéd kíséretében kérte, hogy az alkotmány-biztosítékokat benyújtó Andrássy Gyula gróf belügyminisztert s Apponyi Albert gróf kulturminisztert a vármegye törvényhatósági bizottsága üdvözölje. Az indítvány elfogadtatott.

A főispán táviratilag közölte Apponyival a vármegye határozatát, amelyre a közoktatásügyi miniszter távirati válasza csakhamar megérkezett. A távirat, mely a főispánhoz szól, a következő:

„Somogyvármegye közönségének szives üdvözlését hálásan köszönöm. Bizva hazafias támogatásukban, örömmel és lelkesedéssel fogom hazám közművelődését szolgálni. Apponyi.”

Az alispáni jelentés után következett az alispánválasztás. Kapotsfy Jenő főispán bejelentette, hogy az alispáni állásra egyedül Kacskovics

Lajos, a csurgói járás főszolgabírája pályázott.

Harsogó éljenzés támadt a teremben. Majd a főispán indítványára a közgyűlés a kijelölő-bizottságba megválasztotta Somssich Andort, Széchényi Aladár grófot és Makfalvay Gézát; a főispán pedig Pallavicini Ede örgrófot, Berzsenyi Gerő dr.-t és Gaal Istvánt nevezte ki.

A bizottság a benyújtott pályázatot rendben levőnek találván, a főispán elrendelte a szavazást. A törvényhatósági bizottság egyhangú lelkesedéssel Kacskovics Lajost választotta meg alispánnak, akit a főispán a vármegye alispánjának jelentett ki.

A közgyűlés ezután Somssich Andor vezetésével küldöttséget menesztett az új alispán meghívására.

Kacskovics Lajos a küldöttség kíséretében megjelent a teremben, akit zúgó éljenzéssel fogadtak s aki a hivatalos esküt a közgyűlés előtt nyomban letette.

Az eskü letétele után Kapotsfy Jenő főispán hazafias, lelkes beszéddel üdvözölte az új alispánt. Beszédéből kiemeljük a következőket:

— Amikor a vármegye pecsétjét — mondta többek közt a főispán — nagyságos alispán urnak átadom, rá kell mutatnom arra, hogy a vármegye nem adhat szebb kitüntetést, mint amikor rábizza hű fiára a vármegye vezetését, jogainak védelmét. E vármegye alispán urban látja azt a férfit, aki e felelősségteljes állást hiven betölti, mindeneknek egyenlő igazságot szolgáltat, védelmezője lesz az egyházaknak, a társadalmi rendnek és a közszabadságnak.

Nagyhatású beszédét a főispán így fejezte be:

— Biztosítom alispán urat, hogy a hazafias, törvénytisztelő és alkotmányos alispánnak és saját hatáskörében mindig támasza leszek én ha nehéz idők jönnének vármegyénkre, találjon minket kezét fogva, egymás mellett. Isten áldása legyen alispán uron!

A főispán remek beszédének elhangzása után a közönség lelkesen éljenzett, majd Kacskovics Lajos emelkedett fel s a következő székfoglaló beszédet mondotta:

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Mély megilletődéssel és meghatottsággal állok itt, amidőn e vármegyei önkormányzat erejének és hatalmának jelképét, a vármegye pecsétjét ó méltósága kezeiből átvenni szerencsém van. Fogadja a mélyen tisztelt törvényhatósági bizottság a közbizalom amaz egyhangú megnyilvánulásáért,

amelylyel engem Somogyvármegye diszes alispáni székébe emelni kegyes volt, a legmélyebb köszönetemet. Ezért a tényért, amely mindenkor életem legszebb emlékei közé fog tartozni, őszinte hálámat özönmeg szeretett vármegyém közönsége iránt.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Sok nagyérdemű olyan előd örökébe lépni, akik ritka bölcseséggel, nagy igazság szeretettel és a közönség teljes megelégedésére intézték Somogyvármegye közügyeit, nem könnyű feladat. Ily előzményekkel az utód helyzete nagyon meg van nehezítve. Hacsak legközelebbi elődökre gondolok is, az aggodalom és kételkedés bizonyos neme fog el. Ily lelki állapotban kérdem magamtól, vajjon Sarközy Béla után aki rövid ideig tartó és mégis örök emlékezetű alispánsága alatt, emberfeletti munkásságot és szorgalmat fejtett ki, aki ritka szívjóságával és nemes lelkületével a népszerűségnek csodás magaslataira tudott felemelkedni, képes lesz-e hivatásomnak úgy megfelelni, amint ezt magam óhajtom és amint ezt a tekintetes törvényhatósági bizottság tölem elvárhatja?

Ha ezek dacára az alispáni állással egybekötött fontos feladatok megoldására mégis vállalkozom, akkor ehhez jóra való törekvéseimen és tiszta szándékaimon felül a bátorságot a tekintetes törvényhatósági bizottság részéről megnyilvánult egyhangú közbizalom és Somogyvármegye kipróbált tisztviselő karának támogatásába vetett rendíthetetlen hitem adja meg.

Jövő működésem irányába a közpályán eltöltött 22 évi munkásságom — ha szabad így kifejezni magamat — bevilágít. Hiszen eddigi működésem a nemes vármegye közönsége előtt folyt le. Ha mégis néhány szóval rámutatok kifejtendő tevékenységem irányára, teszem ezt ez alkalom és a vármegye közönsége iránti mély tiszteletből kifolyólag.

1. Somogyvármegye közigazgatásának jó hírnevét fenn fogom tartani.
2. A kötelesek teljesítése elől nem fogok kitérni.
3. Az adminisztrációból, különösen a községek közigazgatásánál észlelt bürokratizmust a lehetőség szerint igekezni fogok kiküszöbölni.
4. Céлом a közigazgatás gyorsaságát, mozgékonyaságát és a viszonyokhoz való alkalmazkodását fokozni.
5. A közvetlen érintkezésen alapuló

intézkedésekre nagy súlyt fogok helyezni.

Ép ezért, nemcsak a járásek székhelyeit, — de a többi községeket is, ott ahol ennek szüksége fog felmerülni, — gyakrabban szándékozom meglátogatni. Mert meggyőződésem szerint, jól és igazságosan adminisztrálni csakis az emberek és a helyi viszonyok teljes ismerete alapján lehetséges.

6. Amennyire hatásköröm megengedi, a vármegye közönségének szellemi és anyagi kulturáját legnagyobb készséggel fogom előmozdítani.

7. Legfőbb törekvésem leendő a közügyek ellátásánál és vezetésénél a vármegye közönségének óhaja és akarata szerint eljárni. Mert a vármegye alispánja a közjavát közmegelégedésre csakis addig képes előmozdítani, amíg a vármegye közönségének rang, foglalkozás, társadalmi állás és vallásfelekezeti különbség nélküli bizalmára támaszkodhatik és amíg ezzel összhangban jár el.

De nem folytatom, mert nem beszélni, hanem a vármegye közönségéért dolgozni és tenni akarok és fogok.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Valahányszor a nemzet válságos pillanatok elé jutott és alkotmányunk felfüggesztetett, a magyar alkotmányt és szabadságot mindig a vármegyék vitták vissza. E pillanatban nem tudhatjuk, hogy a közel jövőben nem leszünk-e újabb megróbáltatásoknak kitéve?

És ezért már most köteleességemnek tartom kijelenteni, hogy mind addig, amíg Somogyvármegye diszes alispáni székét szerencsés lehetek betölteni, mint a vármegyei önkormányzat letéteményese, mindig és mindenben a vármegye közönségével együtt fogok érezni, ősi alkotmányunk és szabadságunk megvédésében a tekintetes törvényhatósági bizottsággal egyetemben fogok közreműködni. Az alkotmányosság és törvényesség egyenes útjáról nem fogok letérni; arról magamat letéřitetni nem fogom engedni.

Ezekben voltam bátor jövő működésem irányát és főelveit körvonalozni; ily irányu működésemmel kérem a tekintetes törvényhatósági bizottság és tisztviselő társaim jóakaratu támogatását.

Midőn a vármegye közönségének bizalmából ezt a diszes alispáni széket elfoglalom, teszem ezt azzal a szilárd elhatározással, hogy kitűnő elődeim nyomdokaiban haladva: erre a székre méltatlan ne legyek.

Ezzel magamat a mélyen tisztelt tekintetes törvényhatósági bizottság jóindulatába ismételve ajánlva, szavaimat azzal a kérelemmel fejezem be: kegyeskedjenek e pillanatban megnyilatkozott és nagyrabecsült bizalmukban továbbra is megtartani, hogy erre a bizalomra épített tevékenységemből szeretett vármegyémre és közönségére a mindenható Isten legszebb áldása fakadjon.

A törvényhatósági bizottság nevében Széchényi Aladár gróf üdvözölte az alispánt; a hazafias, szép beszédet szóról-szóra közöljük a következőkben:

Engem ért a nagy megtiszteltetés, hogy mint ennek a vármegyének legkisebb fia a tekintetes törvényhatósági bizottság nevében üdvözölhetem az imént megválasztott alispánt. Az alispán a vármegyének első tisztviselője lévén, sok és különféle érdekszál fűződik az ő személyéhez, ennek következtében jogosan mondhatni, hogy az ő állása mindenekelőtt bizalmi állás. A vármegye közönsége tehát *pártkülönbség* nélkül előlegezi a tisztelt alispán urnak bizalmát, mit a most megejtett egyhangú választás bizonyít.

Meg vagyunk róla győződve, hogy az alispán ur eme most előlegezett bizalmunkkal nem fog visszaélni és hogy mi az ő személyében nem fogunk csalakozni. Az alispán ur eddigi működésével, mint a csurgói járás érdemes főszolgabírája, bebizonyította, hogy mint közigazgatási tisztviselő mindig megállotta helyét és hogy vármegyénknek hű fia.

Ezentúl abban az alispáni székben szélesebb és nagyobb működési tért fog találni, mely állásnak diszével azonban nagyobb kötelezettségek is vannak egybekapcsolva. Felelegesnek tartom a tisztelt alispán urat eme kötelezettségeire figyelmeztetni, le vannak azok fektetve az 1886. évi XXI t.-c. keretében és a tisztelt alispán ur azokat bizonyára jobban ismeri mint én, de azért mégis engedje meg, hogy egyre-másra felhívjam becses figyelmét.

Amint már említettem is, az alispán urnak diszes állásához sok és különféle érdekszál fűződik; lehetetlenség mindenkinnek érdekét kielégíteni, lehetetlenség mindenkinnek kívánságát teljesíteni; az ilyen

T Á R C S A.

Egy álom.

— A »Népjog« eredeti tárcája. —

Körülbelül husz tagból állott a társaságunk, asszonyok, leányok, férfiak; mindenkor képviselve volt. Hangos beszéddel tettük meg az utat, a meglehetősen melegben.

Erősen sütött a nap, a levegő azonban üdítően hozta felénk az édes fenyő illatot melybe belevegült a sós hegyek és források kigőzölgése is.

Megnézzük a falut, ez legyen az első kirándulásunk a fürdőből. Utunk a temető mellett vitt el, egy öreg ur indítványára betértünk a kis egyszerű falusi sirok közé.

Hűs szellő csapott az arcunkba a szomorú füzek árnyékában, s az a szellő mely a sirok között kél megérintette még a lelkünket is.

Elhalt az ajkakon a szapora szó, az asszonyi kacaj és elszéledtünk, hogy csöndben, szívünkben bizonyos megindulással nézünk szét; a holtak szomorú elhagyott birodalmában. Hangtalanul olvastunk a feliratokat, mintha szentségtörés lenne ott még a kiejtett szó is.

Ez hát a vég itt e földön? Boldogság, öröm, remény, hiúság, kincs, gazdagság és a koldusbot tulajdonosa mind megtér az utolsó pihenőre. Tehát koldus és király, micsoda különbség e kettő között és mégis

mind a kettő között és mégis mind a kettő egyformán siet a hívó szóra — ha a nagy mindenség ura úgy akarja.

Elég volt téve az anyagnak, add át a földnek a mi a földé s lényed nemesebb része mely örökön él — jöjjön az én trónom számolyához a nagy leszámolásra.

Vajjon a legnagyobb, az egyedül igazságos bíró előtt nem-e fog szerepet cserélni — a koldus és király?

Az öreg ur hangja riasztott fel, ki mellém állott és mintha szemei a multat keressék, úgy tekintett bele a messzeségbe. Ha meghallgatják, elmondom az én különös álmomat, mely egyszer egy ilyen temetőlátogatás után lepott meg a szobámban délután. Akorra többen csoportosultak körénk s kérték az öreg Alexi bácsit; kit kivétel nélkül mindnyájan szerettünk — váltsa be ígérését.

Kivonultunk hát a szomorú helyről s a közeli erdőben körbe fogtuk a mi kedves mesemondónkat, aki mindig kész volt valami rövid, alkalmyszerű kis történettel.

* * *

Huszonöt éve annak, szinte egy fürdőhelyen időztem, akkor is vonzott a társaság ép úgy, mint ma. Egy ilyen séta után hazamenve, leheveredtem a dívánra, mely szemben volt az ajtóval. Gondolataim visszaszálltak az imént elhagyott korhadt és ép fakesztek s a hideg márványkövek közé.

Ablakomon besütött a nap, kívülről behallatszott a vidám gyermekesereg zajos futkározása. És én mégis elaludtam s nem

ébredtem fel, még az elbeszélés befejezve nem volt. Ez a dolog nagy hatást tett reá, olyan hatást, melyről ma se tudok magamnak beszámolni; a valósághoz való látszata pedig megdöbentő volt.

A hogy a szemeim lezárultak, nyílt az ajtó és egy ködszerű alak lépett be rajta. Meglepett a megjelenése, de még inkább a ruházata, mely rég mult idők divatját viselte magán.

A közép idejű férfi megállott velem szemben és mély tompa hangon megszólalt.

Nem rég közel voltál hozzám és én követtelek. Iszonyu bűn terhe nyomja lelkemet. Nem volt szabad rajta könnyítenem — de most kezét szívére szoritotta, arca felragyogott, oh igen, már szabad.

Hogy dobjak le valamennyit abból a súlyból, mely úgy érzem, egy örökkévalóság óta nehezedik reám.

Alázattal hajította meg fejét, kezét összekulcsolta. Az én hazám, az én drága szép hazám, mely ápolt, nevelt engem. Ő nem tehetett róla, ha a sors mostohasága folytán koldusbotra jutottam. Én pedig pénzt akartam sokat, mindenáron kincseket.

Itt volt már a török hazánkban, gyilkolt, rabolt, felperzselt falvak, üszök és rom maradt utánna a merre járt.

Egy hőslékű vezér sereget gyűjtött ellene és egyik várunkban készen várta a nagyszámu ellenséget. És a kis elszánt sereg képes lett volna addig feltartóztatni a törököt, míg a király nagy hadával elébe jő.

De ott voltam én is a várban, az

sokszor nagyon kellemetlen helyzetekből csak egy menekvés van: *soha le nem térni az igazság útjáról, soha el nem ejteni a törvényes álláspontot.* Mérjen a t. alispán ur mindig egyforma mértékkel, egyaránt a nagyoknak mint a kisembernek.

Kérjük a t. alispán urat, hogy azt a két nagy betegséget, mely nemzetünk testét sorvasztja: az egygyermekrendszert és a kivándorlást, állandó és éber figyelemmel kísérje és a törvényhatósági bizottság eziránti határozatait lelkiismeretesen hajtsa végre. Kövesse ezen a téren boldogult elődjének példáját, ki meleg szívének egész erejével állott eme jó ügynek szolgálatában.

Kérjük a t. alispán urat, ne zárkózzék el az ügyfogyottak és szegények kívánságai és kérelmei elől, mert ne felejtse el, hogy a XX. század vezérlő eszméje a szociális kérdés, az a nagy probléma, miképp lennének elsimítandók a nagy társadalmi és vagyoni ellentétek. Ennek a nagy kérdésnek a keretében huzódik meg mint szerény ibolya a szövetkezeti eszme. A szövetkezeti eszme a legerősebb fegyver a népünket szíjpolozó uszora és a hazát nem ismerő nemzetközi szocializmus ellen. Érdemes, hogy a t. alispán ur ezekkel a kérdésekkel foglalkozék.

Végezetül pedig figyelmeztetem a t. alispán urat, hogy az ő alispánisága idejében előreláthatólag — mint maga is sejtí — nehéz és gondteljes napok fognak ismét szegény zaklatott hazánkra bekövetkezni; azok a bizonyos nehéz és gondteljes napok, midőn az önkényuralom szövetkezve az úrúlsal, fogja döngetni a vármegye önkormányzatának kapuját. Előreláthatólag be fognak ismét következni azok a bizonyos szomorú napok, melynek nemzetünk történelmében oly gyakran előfordulnak, midőn a vármegye lesz ismét ősi alkotmányunknak legerősebb tamasa és bástyája. Az ösvény, melyen a t. alispán urnak majd akkor haladnia fog kelleni, nagyon rögzös lesz és nehéz gondok fogják keblét elborítani. Ne adja Isten, hogy ezek az idők bekövetkezzenek, de ha bekövetkeznek, akkor emlékezzék vissza a t. alispán ur a multjára, midőn szintén nehéz napokban hazafias érzése megmutatta a helyes utat, melyen haladnia kellett. Elvárjuk tehát a t. alispán urtól, hogy multjához és esküjéhez nem lesz hűtellen és hogy abban a nagy harcban, melyet sajnos, nem fogunk

elkerülhetni, a vármegye tisztikarának lelkes és reméljük győzedelmes vezére fog lenni. Az Uristen éltesse!

Ezek után a főispán felfüggesztette a közgyűlést, míg a közigazgatási bizottság tagjait titkos szavazással megválasztják.

Ez idő alatt az új alispán hivatalos helyiségében fogadta a tisztelgő küldöttségeket. Először a vármegye tisztviselői kara jelent meg az alispánnál, akiknek nevében Plachner Sándor vármegyei főjegyző üdvözölte, amelyre Kacskovics Lajos válaszolt, kijelentve, hogy benne mindenkor igazságos és szerető tisztviselő-társat fognak találni.

Ezután Kaposvár rt. város tisztikarát Németh István polgármester vezette az alispán elé és üdvözölte.

Majd az idő előrehaladása miatt a főispán az ülést délután fél négy óráig felfüggesztette amikor a többi ügyeket gyorsan, egymásután elintézték.

Megemlítjük még itt, hogy a közigazgatási bizottságba a következőket választották meg azok helyett, akiknek két éves megbízása lejárt. Megválasztották pedig: Pallavicini Ede örgróft, Makfalvy Gézá, Széchenyi Aladár gróft, Lehner Sándort és Gaal Istvánt.

A budapesti Arpad-szoborra Rusa Ernőnek az állandó választmány által elfogadott indítványához képest a vármegyei zenedij-alapból 1000 korona szavaztatott meg.

A törvényhatóság legtöbb adót fizető 288 tagjának névsora bemutatva, tudomásul vétetett.

A vármegyei- és árvapénzeknek 1908. év folyamán a somogyvármegyei takarékpénztárnál, a kaposvári takarékpénztár részvénytársaságnál, a gazdasági-

és ipari takarékpénztárnál, továbbá a csurgói és a nagyatádi takarékpénztárnál alapvagyonuk 70%-a erejéig leendő elhelyezése elhatározott.

A kaposvári közkórházra vonatkozó előterjesztését a kórházi választmánynak a közgyűlés elfogadta.

A gimnáziumi választmány ama javaslatát, hogy felirat intéztessek a közoktatásügyi kormányhozamiatt, mivel két tanári állás — noha a vármegyének a minisztériummal kötött kijelölési joga van — a vármegye megkérdezése nélkül tölthetett be, a közgyűlés nem fogadta el, mert ezek az állások csak ideiglenesen tölthetők be s így a vármegye jogán csorba nem esett.

A közgyűlés délután 5 órakor ért véget.

A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére a főispán folyó hó 8. napjának délutáni 3 óráját tűzte ki s a hitelesítésre Bakonyi Ferenc és Rusa Ernő dr. bizottsági tagokat kérte fel.

Krónika a hétről.

Megint a horvátok! A képviselőház tanácskozási rendjén az indemnitásról szóló javaslat van és a horvát urak ezt az alkalmat is arra használják, hogy a magyar állammal packázzanak. Az önmegtartóztatás erényét a magyar nemzet régtől fogva gyakorolja ezekkel a testvérekkel szemben, bízva abban, hogy eszükre térnek; hasztalan. Nekik más törekvések vannak. Ők rendbontásra és az állam egysége ellen törnek; külállamok képviselőivel konspirálnak. Nincs további kiméletnek helye: következzen a királyi ügyész, hiszen van még börtönünk a hazaárulók számára!

Nem érdektelen a néppárt szereplése. Mintha mutatóanyagokat akarna produkálni az alattomos cselvetésekből, melyeknek kezeléséről a multban is nem egy alkalommal tett épületes tanúságot. A héten is nem egy hiradás esett arról, hogy a néppárt sokat foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy pártkérdéssé teszi-e a függetlenségi párt a kiegyezésnek és a kvótának a megszavazását. A kedves jó szövetségesek! Annyira szívükön hordják a függetlenségi párt jövőjét s magatartásának következményeit, hogy szeretnék, ha a párt mielőbb nyakát szegné és ehhez ők maguk állítják a kelepécét. A kedves néppártnak azonban ne fájjon erre a foga: ebből ugyan nem eszik. A függetlenségi párt tudja kötelességét teljesíteni a haza javára és nem lesz áldozata semmiféle kelepécének. A jezsuita cselvetések ideje lejárt.

H I R E K.

— A közigazgatási bizottság ülése. Somogyvármegye közigazgatási bizottsága november hó 13-án, szerdán fogja tartani havi rendes ülését.

— Halálozás. Özv. R a i l e Józsefné szül. kossuthi P a t a k y Ilona életének 56. évében elhunyt Sümegen. Pataky Vince nagybajomi földbirtokos és Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, valamint özv. Beksics Ignácné szül. Pataky Antónia, nővérüket gyászolják az elhunytban.

— Az alispáni hivatal átvétele. Kacskovics Lajos alispán folyó hó 7-én vette át Plachner Sándor vármegyei főjegyzőtől az alispáni hivatal vezetését. Az átadásnál jelen-

átkozott — az én szívem nem dobogott a hazáért — eladtam azt — meg fizettek érte!

Az én kincsemnek rettenetes ára volt: ezek vére omlása, könnyei. Az eladott hazán egy jajszó skoltolt végig, mert a török feltartóztatlanul nyomult előre.

Engem a földi büntéstől megmentett az ellenség táborá, melynek nagy hasznát hajtott az én aljas cselekedem; de hogy a lelki életben annyit szenvedjek érte — ki hitte volna?

Azóta a nagyvilágon a bolygókon kerestem a hazát, de nem találtam sehol. Most már megengedtettem végre, annyi idegenbeni bolyongás után egy kevés időre itthon lennem.

Értitek-e, mit tesz e szó — itthon, — itthon az eladott, az elárult, az én gyönyörűvé fejlődött hazámban.

Most már tudom, bűnömre nincs bocsánat, mert az irgalmas Isten minden bűnt megbocsájt, csak egyet nem — a hazaárulást.

De legalább egy időre népemmel szabad örülnöm, vagy vele sirnom, hazám levegőjében leszek, itt süt reám a nap s rögére borulva imádkozom.

Aztán újra kezdődik ismét szomorú bolyongásom a nagy világűrben, ez lesz a sorsom még a haza áll s a magyar él.

Ugy-e, nem ösmered a hazaáruló imáját? Halld tehát.

Térdre borult és egy gyönyörű imát mondott el a hazáért; azt azonban nem tudtam megjegyezni.

Kérlek — monda — amikor alkalmad lesz rá, figyelmeztess embertársaidat; ne keressék a gazdagságot, ne a kincseket. Oda át az örök hazában a földi élet után abból rakják ránk a bilincseket.

Szeressenek, szeressék Isten, a hazát, a családot s egymást. Jóság, szeretet, gyakorolják a két legszebb erényt, mely Istenből sugárzik felénk.

Az ajtó nagyot csapódott és én felébredtem, egyedül voltam a szobában, de a látomány és minden szó kitörülhetetlenül maradt meg emlékemben.

Az öreg ur befejezte elbeszélését és hallgattunk mindannyian. Megérintett bennünket az előttünk ismeretlen jövő sejtelme, a nagy titok: az örökkévalóság. Volt-e a földön élő bölcsek közül csak egy is, ki véges elméjével megtudta volna fejteni?

Az erdő zúgása figyelmeztetett bennünket az indulásra, magunkba szállva tettük meg az utat a faluig és vissza a fürdőbe.

A cigány huzta a friss csárdást, a sétányon hullámozott a közönség vidáman beszélgetve. Csak ott, mikor belevegültünk később a gondtalan, vidám emberek közé, kezdett felengedni lelkünk a nyomosztó érzés, mely a délután folyamán nehezedett reánk.

Évek teltek el azóta, de sokszor eszembe jut ma is — úgy kell lenni; Istennél minden bűn bocsánatra talál, csak egy nem — a hazaárulás.

K. Gréf Erzsike.

voltak: Márffy Emil, Csorba Ede és Tevely Béla dr., mint kiküldött törvényhatósági bizottsági tagok.

— **Felolvasás a csipkekészítésről.** A Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesület kaposvári fiókja a magyar ipar fejlesztésének áldásos munkája közben elhatározta, hogy Kaposvárott csipkekészítő-tanfolyamot nyit. Célja ezzel az, hogy jövedelmező háziipart teremtvén a tősgyökeres magyar termékkel a külföldit kiszorítsa, illetve a magyar terméket versenyképessé tegye. A tanfolyam könnyen hozzáférhető, olcsó lesz, sőt szegénysorsuak ingyen oktatásban részesülnek. Az egyesület e törekvésének, valamint a csipkekészítés ipari jelentőségének megismertetése céljából felkérte az egyesület Korniss Józsefné öngyagságát, hogy e tárgyról felolvasást tartson. E felkérésnek eleget teendő a Németh István polgármester ur és dr. Rusa Ernőné öngyagsága társelnöksége alatt tartandó összejövetel alkalmával öngyagsága Korniss Józsefné f. évi november 10-én, vasárnap d. u. 1/2 4 órákor a városháza nagytermében tartja felolvasását, amelyre az érdeklődőket társadalmi osztálykülömbőség nélkül tisztelettel meghívja a Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesület kaposvári fiókja.

— **Megyebizottsági tagválasztás Kaposváron.** A kaposvári választott megyebizottsági tagok közül a folyó év végén Matolcsy József, Siposs Géza, Szarka János és dr. Haidekker Károly mandátuma jár le. Ezek helyei 6 évre lévén betöltendőek. Dr. Rusa Ernő választási elnök a választás megejtésére határnapul f. hó 18-át tüzte ki a városház diszterme mellett levő helyiségbe. A mikor is a választás d. e. 9 órákor veszi kezdetét és d. u. 4 óráig tart. A szavazás titkosan szavazat-lapok útján történik.

— **Aki az anyósát veszi el.** Beleznai Imre bodv. c. földmives felesége elhalván, most anyósával, özv. Kanizsai Mihályné szül. Jankovics Juliánával kötött házasságot.

— **Műkedvelő-estély.** A Kaposvári Iparos Ifjúság Önképző Egyletének műkedvelő osztálya 1907. november hó 10-én, vasárnap Irányi Dániel-utcai helyiségében jótékony célú, zártkörű műkedvelő-estélyt rendez. Szinre kerül: Sári Néni. Népszínmű 3. felvonásban. Irtó: Almási Tihamér. Kezdeté fél 8 órákor. Szinlap a pénztárnál 60 fillérért kapható, mely egyszersmind belépőjegyül is szolgál.

— **Ujabb botrány-per Németországban.** Németországnak a Harden-per szenzációja után újabb hasonló szenzációja volt a héten: a Bülöw-Brand-per. Brand Adolf ujságíró ugyanis ráfogta Bülöw herceg birodalmi kancellárra, hogy homosexulis. Bülöw ezért rágalmozóját a törvényszék elé állította. A Harden-perhez képest ezuttal a szerepek felcseréltek. A közvélemény rokonszenve Bülöw felé fordult, annál inkább, mert a vád semmiben se nyert igazolást, maga a vádló pedig jellemtelen, többszörösen megbüntetett egyén. A tárgyalás folyamán a törvényszék is meggyőződött a Bülöw ellen felhozott vád alaptalan voltáról s Brand visszavonó kijelentése dacára öt másfél esztendei börtönre és az összes felmerült költségek megfizetésére ítélte.

— **Hlinka András viselt dolgai.** A kir. Curia a héten Hlinka András plebános, hirhedt tót izgató ügyével foglalkozott. Ez az agitátor volt tudvalevőleg legutóbb is oka a csernovai vérengzéseknek. Ezuttal a képviselőválasztások idejében elkövetett igaztásai tárgyában hozott ítéletek kerültek a Curianál felülbírálat alá. A Curia az egyhangzó két alsófoku ítéletet helybenhagyta és e szerint Hlinka és társai büntetései immár végrehajtandók. Érzékeny pénzbüntetésekön kívül Hlinka két évi államfogházra, dr. Szobár egy évi államfogházra, Jancsek András hat havi, Greguss György öt havi, Cheben Péter öt havi és Tomik plebános négy havi államfogházra ítélteték el.

— **A kit a miniszter kiküldött.** A legujabb vívmány — az uri banda. Vendéglői, kávéházi zenekar, melyben nem cigányok, hanem uri gyerekek működnek, hogy ily módon keresetre tegyenek szert. Az uri banda primása Sándor Kálmán, aki eddig hirlapíró volt, tagjai pedig egytől-egyig tanult emberek. Az új banda a budapesti Bristol szállodában játszik rendszeren, de esetleg elszerződik bálókra, estélyekre és magánházakba is. Nagyon szépen keresnek a fiuk, akik egyáltalán nem sajnálják, hogy pályájukat otthagyták.

— **Értekezlet a függetlenségi körben.** A Kaposvári 48-as Függetlenségi Körsaját helyiségében 1907 november hó 10. napján d. u. 4 órákor választmányi, majd pedig 6 órákor értekezletet tart.

— **Csalással vádolt fakereskedő.** A fővárosban nagy feltűnést keltett Steinhercz Bernát fakereskedő esete. Steinhercz csekély alaptőkével fogott üzletéhez, melyet nem egészen kifogástalan kezeléssel évi több millió koronányi forgalomig tudott kibővíteni. Az utóbbi időben kiűtött pénzváltás azonban nagyméretű, de gyenge alapon lebonnyoló üzletét sem hagyta érintetlenül Steinhercz fizetési zavarokba jutott, amiken kezdetben pinceváltókkal és egyéb tisztességtelen manipulációkkal sikamlott át, később pedig a pesti izraelita hitközség elnökétől, Boschán Jakabtól csikart ki egy kétszáz ezer koronás girót, melyet azonban nem a Boschannak bevallott módon értékesített. Boschán, aki ezért már a következő nap fizetési kötelezettség alá jutott, családja miatt feljelentette Steinherczet.

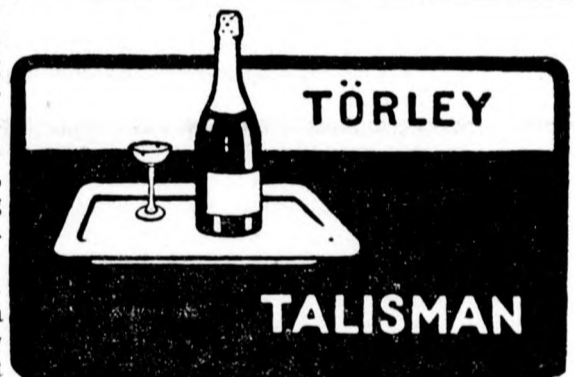
— **A magy. kir. szabad. osztálysorsjáték alapítása óta a XX. sorsjáték befejeztével immár 10 év telt el.** A magy. kir. szabad. osztálysorsjáték ezen idő alatt kiállotta a tűzpróbát és bebizonyította, hogy térfoglalásával, melylyel Magyarországon a kis lottó-intézményt megszüntette, egy rég érzett szükségletet elégített ki. Az osztálysorsjáték rendszerének a külföldön évszázadok óta fennálló intézménye nálunk is fényesen bevált, és azon sok és nagy nyeresemény, melyek a lefolyt 10 év alatt a lakosság minden rétegében kiosztásra kerültek, a magy. kir. szabad. osztálysorsjáték sorsjegyeit közkedvelté tették. A magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 10 éves fennállása alkalmából Vas Aladár bankhivatalnok egy nagy szakértelemmel szerkesztett füzetet adott ki. Ezen füzetben az osztálysorsjáték szervezete és belső üzleti kezelése szabato-

san le van írva. Ezen az osztálysorsjáték résztvevőire nézve rendkívül érdekes, és számos képpel ellátott mű minden főelárusító-nál kapható.

— **A tolltisztító gép az államok használatában.** Statisztikusok már rég beigazolták, hogy a szappanfogyasztás egyes államokban a kulturával áll szoros összefüggésben. A gőz és villam mai korszakában éppen így lehetne következtetni egyes államok közegészségi viszonyaira a tolltisztító gépek használatából is. Érdekesnek tartottuk a jelenleg használatban levő tolltisztító gépeket összeírni és abból megállapítani, hogy Németországban, a feltaláló hazájában ezidő szerint nem kevesebb, mint 119 tolltisztító gép van használatban. Franciaország 50 tolltisztító gépével a többi államokkal szemben vezet, míg Sweiz 26, Norvégia 22, Bajorország 22, Oroszország 16, Szászország 15, és Magyarország 5 géppel rendelkezik. A városok sorában Brémában 9, Bécsben 2, Budapesten 2, Kolozsváron 1, Nagyszombatban 1 és Kaposváron 1 van felállítva. És mert a mi magyar hazánkban ezen közegészségileg megbecsülhetetlen gép a legkisebb számban, csak 4 városban van használatban, annál nagyobb érdeme Rózsa János vegyészeti gyárosnak, hogy az ő modern gondolkodása lehetővé tette, hogy a mi szűkebb hazánk, Kaposvár is eme négy város között szerepel. Megelőzve ezzel több sokkal nagyobb várost és előmozdítva egyuttal a mi közegészségi viszonyaink javulását is.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítjuk.

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc,

a Johnston Harvester Co., Batavia

Magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

11856. szám.

1907.

Hirdetmény.

Kaposvár rt. város képviselőtestülete egy téli előadásra is alkalmas
fűthető szinkörnek

120.000 korona költségen leendő megépítését határozta el és megbízást adott, hogy a szinkör tervezése és megépítésére pályázatot hirdessek.

Ezen megbízás folytán a szinkör tervének, műszaki leírás, valamint az építésre ajánlatul szolgáló részletes költségvetésnek benyújtására határidőül **folyó évi december hó 30-ik napját** tűzöm ki.

A szinkör a vasuti állomás előtti teljesen szabad téren a Rákóczi-téren fog megépíttetni, mely tér a szinkör előtt parkirozva lesz.

Az építési költség az ingó berendezésen kívül 120.000 koronán túl nem terjedhet; a szinkör befogadó képessége 1200 személyre terjedjen; falazata faváz közötti téglafal vagy ezzel egyenértékű más falazat teljesen bevakolva, homlokzata kiképezendő; a szinpad alápincézve és az egész szinkör alkalmilag fűthető is legyen.

A képviselőtestület fentartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül bármelyiket választja, vagy mint kivitelre alkalmatlant valamennyit mellőzi.

Kaposvár, 1907. évi november hó 6-án.

Németh,
polgármester.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és
gőzműfestő intézete

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti

ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

Hagelman Károly

könyvnyomdájában

egy

tanuló

felvétetik.

NAGY LAJOS
SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös

üzletemet, melyet helyben, **Erzsébet-ut 12. szám** alatt (piac-tér) nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok **kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket**, ugyszintén **bőrönd, vadászati és bőr-diszmu árukat**.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készített

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltőket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyérdemű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezeskedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelni lesz főtörekvésem.

Szives támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

Eladó ház!

A „Kaposvári Hitelszövetkezet” tulajdonát képező nyolc lakásból álló adómentes új ház és kert Kaposvárott, Fő-utca 111. sz. alatt

szabad kézből eladó.

Venni szándékozóknak az eladás feltételeiről a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Kaposvár, Korona-u. 5. sz.), vagy dr. Rusa Ernő ügyvéd irodájában bármikor tájékozást szerezhetnek.

Iroda áthelyezés!

GOLDBERGER A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta fennálló

hirdetési irodáját

(jelenleg Budapest, IV., Váci-u 20 sz.)

1907. november 10-én

saját házába

Budapest, IV., Molnár-utca 38. sz.

helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes LAPJAI és NAPTÁRAI részére.

H i r d e t m é n y .

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1907. november hó 21. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1907. évi október hó 27-én.

**Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.**

Lukács.

Hazay.